

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

Відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2022

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1
А 43

*Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 14 – 15 квітня 2022 р. Полтава, 2022. 847 с.
(Посвідчення Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації № 08 від 12 січня 2022 р.)*

Організаційний комітет:

Дорогань-Писаренко Людмила – к.е.н., професор, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету

Давидюк Тетяна - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Довбня Світлана – д.е.н., професор, завідувачка кафедри економіки та підприємництва ім. Т.Г. Беня Українського державного університету науки та технологій.

Зоря Олексій – д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету.

Малишкін Олександр - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

Муравський Володимир - д.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету

Нікішина Оксана - д.е.н., с.н.с., завідувачка відділом ринкових механізмів та структур ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

Перерва Петро - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

Руцишин Надія - д.е.н., професор, професор кафедри фінансів, економічної безпеки, банківської справи та страхового бізнесу Львівського торговельно-економічного університету

Славкова Олена - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

Сук Петро - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

Тоцька Олеся - д.е.н., доцент, професор кафедри фінансів Волинського національного університету імені Лесі Українки

Вараксіна Олена - к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету

Воронько-Невіднича Тетяна - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Дранус Валентин – к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Канцедал Наталія – к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Лега Ольга – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Ліпський Роман – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю Полтавського державного аграрного університету

Мельничук Ірина - к.е.н., доцент кафедри обліку, аудиту та фінансів Університету економіки і підприємства

Прийдак Тетяна– к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, завідувач відділу з питань інтелектуальної власності Полтавського державного аграрного університету

Прокопишин Оксана – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

Яловега Людмила – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, фахівець внутрішнього аудиту процесів діяльності та моніторингу якості освіти Полтавського державного аграрного університету

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю, 2022

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

Дмитро Мусійович Фесенко
(1926-2012 рр.)

Науковий шлях Дмитра Мусійовича почався з навчання в аспірантурі Українського інституту економіки і організації сільськогосподарського виробництва та захисту кандидатської дисертації у 1967 році на тему «Планування, облік витрат і калькуляція собівартості продукції в колгоспах». У тому ж році науковець був прийнятий на посаду доцента кафедри бухгалтерського обліку Полтавського сільськогосподарського інституту. З 1974 р. по 1988 р. працював проректором інституту з навчальної роботи, а з 1994 р. - завідувачем кафедри бухгалтерського обліку.

У 2001 р. професор Фесенко був обраний головою Полтавського регіонального відділення Федерації бухгалтерів, аудиторів і фінансистів АПК України. Успіхи у науковій та навчально-методичній роботі Дмитра Мусійовича відмічені багатьма відзнаками, зокрема: Заслужений працівник вищої школи Української РСР (з 1986 р.); член Методичної Ради з бухгалтерського обліку та звітності Міністерства аграрної політики України.

Як учасник та ветеран Другої світової війни, Фесенко Д. М. неодноразово був нагороджений медалями та відзнаками, а за період трудової діяльності - відзначений нагородою «За доблесну працю». З під його пера вийшло більше 180 науково-методичних праць і розробок (зокрема 28 підручників і посібників).

ВСЕ БУДЕ УКРАЇНА

Доброго ранку ми з України!

Шановні учасники V Всеукраїнської науково-практичної конференції!

Мирного неба, воно сьогодні таке особливо синє

Зараз дійсно дуже важкі часи, але, будь ласка, спробуйте радіти бодай з маленьких та не значних речей, підтримуйте один одного, та мрійте. Допомагайте в цей непростий час один одному, словом, ділом, смс, дзвінком, турботою, їжею, чим можете ... Діліться чимось хорошим, своєю внутрішньою красою і добротою!

Мати Віру - це майже теж саме , що мати Крила!

Не втрачайте її Ніколи!

Хай буде перемога, мир, весна та краса швидше!

Все буде Україна!

Щиро дякуємо всім Вам за участь у нашій конференції!

Наша боротьба триває, наша віра в краще непохитна!

З повагою Організаційний комітет!!

Окремі статистичні методи діагностики банкрутства суб'єктів господарювання.....**Содома Р. І., Дубинецька П.П.***Львівський державний університет безпеки життєдіяльності***Контролінг як концепція управління діяльністю підприємства..... 252****Тютюнник С.В., Левченко З.М., Дугар Т.Є.***Полтавський державний аграрний університет***Обліково-аналітичне забезпечення логістичних витрат..... 255****Ходзицька В.***Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана***Комунікація: глобальні принципи управлінського обліку..... 258****Хоренженко В.Д.***Науковий керівник – Гайдаєнко О.М.**Одеський національний економічний університет***Аналіз ділової активності ТОВ «Старобільський молокозавод»..... 260****Цвілий С.М.***Національний університет «Запорізька політехніка»***Методи вимірювання показників економічної ефективності бізнесу туристичного підприємства..... 263****Шкапа В. Р.***Науковий керівник – Руденко О. В.**Державний університет економіки і технологій***Кредиторська заборгованість як джерело фінансових ресурсів підприємства..... 266****Яловега Л.В., Лега О.В., Прийдак Т.Б.***Полтавський державний аграрний університет***Підсобні (промислові) виробництва: особливості калькулювання..... 269**

Тютюнник С.В., к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,

Левченко З.М., к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,

Дугар Т.Є., к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю,

Полтавський державний аграрний університет

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ

Логістична система є однією із складових системи управління підприємством, вона є підсистемою управлінського обліку. Логістичні витрати – це грошове вираження сукупності витрачених матеріальних, трудових, фінансових, інформаційних ресурсів підприємства, які пов'язані з забезпеченням бізнес-процесів та операцій з переміщення матеріальних потоків у межах логістичної системи, зазначає У. Плекан [4]. Підприємства можуть покращити свої показники конкурентоспроможності за рахунок мінімізації загальних логістичних витрат, а це можна досягти належною організацією обліку та аналізу логістичних витрат. У зв'язку з цим виникає потреба у класифікації логістичних витрат. О.О. Григоревська пропонує поділяти логістичні витрати наступним чином: транспортні витрати та експедиційні витрати; витрати на технологічні цілі та підвищення кваліфікації працівників (у разі змін виробничої програми, технологій); витрати на навантажувально-розвантажувальні роботи; витрати на перевірку якості й кількості отриманого замовлення та визначення технології його приймання; зупинка виробничого процесу та відповідна втрата часу (зокрема, оплата простоїв); вартість відкладених та втрачених замовлень [1]. Групування логістичних витрат, в першу чергу, необхідне для поглибленого аналізу ефективності організації логістичної системи підприємства з метою виявлення резервів зменшення витрат невикробничого характеру: представницькі витрати, транспортні та заготівельні витрати, складські витрати, витрати на внутрішньогосподарське переміщення, втрати від невчасного виконання замовлень чи поставки з порушенням асортименту та якості товарів, судові витрати при пред'явленні та розгляду претензій та ін. У фінансовому обліку логістичні витрати знаходять своє відображення в складі собівартості придбаних запасів або в складі адміністративних витрат (загальновиробничих витрат) і потребують окремого аналітичного узагальнення в системі управлінського обліку.

Логістичні витрати підприємств тісно пов'язані з усіма видами витрат. О.І. Пилипенко пропонує наступну класифікацію логістичних витрат на різних етапах руху придбаних запасів [3]: закупівля (оплата праці та утримання персоналу підрозділу закупівлі; дослідження постачальників та ринку закупівлі; оформлення замовлень); виробництво (планування асортименту; внутрішнє транспортування; технічне забезпечення якості продукції); розподіл і продаж (оплата праці торгових агентів і послуг посередників; маркетингові дослідження; оброблення замовлень; дослідження ринку); формування первісної вартості (договірна вартість запасів; втрати від зберігання);

складування (орендна плата за складські приміщення; їх охорона та амортизація); транспортування (підготовка продукції до відвантаження; завантаження і розвантаження; ПММ; електроенергія для пересування); інформаційне обслуговування (утримання персоналу з управління логістичними процесами; консультаційні послуги).

У діючому плані рахунків не передбачено рахунку для обліку логістичних витрат. У зв'язку з цим, для накопичення інформації про витрати, які пов'язані з постачанням ресурсів пропонується введення рахунку 29 «Логістичні витрати з постачання ресурсів»; для виокремлення логістичних витрат на виробництво – рахунок 911 «Логістичні витрати на виробництво»; для узагальнення інформації пов'язаної з логістичними витратами на адміністрування – рахунок 921 «Логістичні витрати на адміністрування»; логістичні витрати, які пов'язані із збутом, транспортуванням тощо можуть систематизуватися на відповідних окремих субрахунках до рахунку 93 «Витрати на збут». Також виникає потреба у відображенні у формі 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» у розділі I «Фінансові результати» інформації про логістичні витрати підприємства (наприклад, включенням у форму №2 додаткового рядка 2151 «Логістичні витрати») з метою можливості проведення аналітичних досліджень.

Управлінські рішення щодо мінімізації логістичних витрат ґрунтуються на результатах проведеного аналізу. Пропонуємо аналітичні дослідження проводити у такій послідовності: аналіз структури логістичних витрат (вертикальний аналіз); аналіз логістичних витрат у динаміці та в порівнянні з плановими показниками (горизонтальний аналіз) для визначення тенденції зміни; факторний аналіз логістичних витрат; аналіз показників ефективності логістичних витрат; визначення напрямів мінімізації витрат та підвищення ефективності застосування логістичної системи (розробка проекту управлінських рішень). На нашу думку, для дослідження впливу факторів на зміну логістичних витрат доцільно використовувати детерміновану адитивну семифакторну модель логістичних витрат [2].

$$ЛВ = З + В + РП + ФПВ + С + Т + ІО, \quad (1)$$

де ЛВ – загальна величина логістичних витрат; З – логістичні витрати на етапі закупівлі; В – логістичні витрати на етапі виробництва; РП – логістичні витрати на етапі розподілу і продажу; ФПВ – логістичні витрати на етапі формування первісної вартості; С – логістичні витрати на етапі складування; Т – логістичні витрати на етапі транспортування; ІО – логістичні витрати на етапі інформаційного обслуговування. Абсолютна зміна факторних показників ($\Delta З$, $\Delta В$, $\Delta РП$, $\Delta ФПВ$, $\Delta С$, $\Delta Т$, $\Delta ІО$) буде результатом їх впливу на зміну результативного показника ($\Delta ЛВ$).

Логістичну систему оцінюють за такими основними критеріями, як якість, швидкість та мінімізація витрат. Якість обслуговування характеризується досконалим виконанням замовлення за всіма операціями порівняно з прогнозованим рівнем якості обслуговування (точності виконання логістичних операцій). Оцінка логістичного процесу за часом вимірюється величиною

фонду робочого часу на виконання операцій (сумою всіх операцій, які виконуються у бізнес-процесі виконавцями, та визначається у людино-годинах). Аналіз ефективності логістичного процесу передбачає зіставлення фактичного та бюджетного рівнів логістичних витрат. Щоб урахувати взаємний вплив трьох факторів ефективності загальну ефективність логістичного процесу представимо як добуток значень показників ефективності за кожним чинником. Ефективність логістичного процесу запасів можна визначити таким чином:

$$ЕЛП_{зап} = K_{тво} \times K_{чт} \times K_{блв}, \quad (2)$$

де $ЕЛП_{зап}$ – ефективність логістичного процесу запасів; $K_{тво}$ – коефіцієнт точності виконання замовлення за всіма операціями (показує наявність помилок порівняно із загальною кількістю виконаних операцій); $K_{чт}$ – коефіцієнт часової тривалості логістичного процесу запасів порівняно із розрахунковою тривалістю; $K_{блв}$ – коефіцієнт виконання бюджету логістичних витрат (розраховується як відношення суми фактичних логістичних витрат до суми логістичних витрат, які передбачені бюджетом логістичного процесу запасів). Одержані значення розрахункових коефіцієнтів ($K_{тво}$, $K_{чт}$, $K_{блв}$) можуть дорівнювати 1, бути нижчими або вищими за неї. Одержання значень коефіцієнтів, рівних 1, свідчить про наближення до стандарту основних характеристик оцінки логістичного процесу. Якщо значення коефіцієнтів перевищують нормативне значення, то це свідчить про те, що логістичний процес проведений із незначним рівнем помилок у логістичних операціях, у коротшому часовому проміжку та з меншою сумою витрат. Одержання значень розрахункових коефіцієнтів менше 1 свідчить про наявність більшої кількості помилок у логістичному процесі (порівняно з допустимим рівнем), збільшення часової тривалості логістичного процесу порівняно із розрахунковою тривалістю та про перевищення бюджету логістичних витрат. Таким чином, рівень логістичних витрат впливає на фінансово-економічний стан підприємства та його конкурентоспроможність. Скорочення логістичних витрат та підвищення на цій основі рівня прибутковості діяльності покращує фінансові можливості підприємства, розширює його господарську самостійність.

Список використаних джерел:

1. Григоревська О.О., П'явка В.Г. Управлінський облік виробничих запасів: логістичний підхід. *Детермінанти сталого розвитку підприємств в умовах турбулентності*: кол. монографія / за заг. ред. М. І. Скрипник. К.: КНУТД, 2017.
2. Левченко З.М., Тютюнник С.В., Дугар Т.Є., Романченко Ю.О. Логістичні питання організації обліку запасів. *Бухгалтерський облік як наука: від основ до наукової картини світу*: колективна монографія / за заг. ред. В.Я. Плаксієнка. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. С. 236-305.
3. Пилипенко О.І. Обліковий аспект логістичної стратегії в управлінні підприємством. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 1-2. С. 70-77.
4. Плекан У. Процесний підхід до організації обліку логістичних витрат виробничих підприємств. *Галицький економічний вісник. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2019. Том 56. №1. С. 130-139.

